

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 23 november 2022
(OR. en)

15144/22

COH 111
SOC 647

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

av den: 22 november 2022

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 14481/22

Ärende: Sammanhållningspolitiken

– Rådets slutsatser (22 november 2022)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om sammanhållningspolitiken, som godkändes av rådet (allmänna frågor/sammanhållning) vid dess 3910:e möte den 22 november 2022.

Rådets slutsatser om sammanhållningspolitiken**EUROPEISKA UNIONENS RÅD**

1. ERINRAR om rådets slutsatser från juni 2022 om meddelandet om den åttonde sammanhållningsrapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning: Sammanhållning i Europa på väg mot 2050,
2. PÅMINNER om att sammanhållningspolitiken är den viktigaste politik som är inriktad på den socioekonomiska utvecklingen i EU:s regioner och som strävar efter att minska skillnaderna mellan dem i enlighet med artikel 174 i EUF-fördraget, ERINRAR OM att målet om social, ekonomisk och territoriell sammanhållning står i centrum för det europeiska projektet och UNDERSTRYKER riskerna för ökade regionala skillnader till följd av kriser och den föränderliga geopolitiska situationen,
3. BETONAR vikten av att skydda unionens ekonomiska intressen med beaktande av förordningen om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten,

Sammanhållningspolitikens mervärde

4. BETONAR att sammanhållningspolitiken är flexibel, modern och långsiktig och ÄR MEDVETET OM sammanhållningspolitikens roll för att bidra till EU:s framtida utveckling när det gäller att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen, förbättra EU-medborgarnas livskvalitet, stödja omställningen till en klimatneutral, cirkulär, grön och digital ekonomi och samtidigt säkerställa en balanserad inre marknad och öka EU:s konkurrenskraft på global nivå,

5. FRAMHÅLLER sammanhållningspolitikens hävstångseffekt och UNDERSTRYKER att det beräknas att 15 år efter genomförandeperiodens slut kommer varje euro som har spenderats på sammanhållningspolitiken att ha genererat 2,7 euro i ytterligare BNP på EU-nivå¹,
6. PÅMINNER om att sammanhållningspolitiken har banat väg för användningen av utvärderingsmetoder och resultatinriktad programplanering; god praxis från sammanhållningspolitiken skulle kunna spridas vidare till annan EU-politik,
7. ÄR MEDVETET OM att sammanhållningspolitiken inte är ett krisinstrument, även om den har visat sig bidra till att mildra effekterna av den senaste tidens kriser, och ANSER att sammanhållningspolitiken bör kunna anpassa sig till ny utveckling utan att dess strukturella och långsiktiga mål äventyras,
8. BETONAR att metoden med delad förvaltning är ett centralt inslag som säkerställer ett effektivt genomförande av sammanhållningspolitiken, med positiva effekter som bidrar till att
 - säkerställa ett lämpligt engagemang från den subnationella nivån och parternas deltagande i enlighet med partnerskapsprincipen, och på så sätt skapa en känsla av egenansvar för program och utvecklingstrender samt främja tillhörighet till det europeiska projektet,
 - förbättra den offentliga förvaltningens kapacitet och kvalitet, dess strategiska planeringsstrategi för investeringar på grundval av en sund interventionslogik, resultatinriktning och budgetresultat,
 - möjliggöra nedifrån-och-upp-programplanering och samtidigt koppla samman nya globala trender med utformningen av nationell och regional politik och investeringsplanering (t.ex. fokus på smart specialisering och digital omvandling, smarta städer, platsbaserad strategi och tillämpning av den territoriella konsekvensbedömningen),

¹ Åttonde rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning: Sammanhållning i Europa på väg mot 2050, kapitel 9: Sammanhållningspolitikens inverkan.

9. BETONAR att en ökning av finansieringsinstrumenten ökar risken för överlappningar med sammanhållningspolitiska insatser, äventyrar potentiellt sammanhållningspolitikens förmåga att uppnå sina långsiktiga mål, ökar samordningskostnaderna och skapar en administrativ börda för medlemsstaterna, regionerna och stödmottagarna,
10. ANSER att skiljelinjerna mellan de olika instrumenten bör vara väldefinierade och att andra instrument bör komplettera och samverka med sammanhållningspolitiken, i syfte att undvika artificiell uppdelning och dubblering av investeringar,

Programperioden 2014–2020

11. VÄLKOMNAR de resultat som uppnåtts under programperioden 2014–2020 och NOTERAR den analys som kommissionen lade fram i den åttonde sammanhållningsrapporten,
12. BETONAR behovet av att fokusera på avslutandet av programperioden 2014–2020 [...] och UPPMANAR kommissionen att överväga all möjlig flexibilitet när den fastställer villkoren för avslutande, så att insatserna kan genomföras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt,
13. UPPMANAR kommissionen, medlemsstaterna och de regionala myndigheterna att i samarbete med alla berörda parter på bred front sprida och främja sammanhållningspolitikens resultat och fördelar till allmänheten.

Sammanhållningspolitiken och dess skräddarsydda svar på den senaste tidens kriser

14. NOTERAR att sammanhållningspolitiken spelade en viktig roll i kampen mot de ekonomiska konsekvenserna av covid-19-krisen och ERINRAR OM det snabba antagandet av kommissionens lagstiftningsförslag om sammanhållningsinsatser för flyktingar i Europa (Care), ökad förfinansiering från React-EU-medel och Fast-Care,

15. UPPMANAR kommissionen att noga övervaka de ekonomiska och sociala effekterna av Rysslands oprovocerade militära angrepp mot Ukraina, inbegripet situationen på energimarknaderna och inflationen, och att vid behov undersöka ytterligare åtgärder för att säkerställa ett framgångsrikt genomförande av sammanhållningspolitiska program,

Programperioden 2021–2027

16. VÄLKOMNAR att lagstiftningsramen för 2021–2027 ger enklare och flexiblare genomförandebestämmelser och UPPMANAR kommissionen att bedöma effekterna av dessa bestämmelser och att övervaka möjligheterna till ytterligare förenkling, särskilt när det gäller den administrativa bördan för alla berörda parter jämfört med det faktiska mervärdet,
17. FRAMHÅLLER inslagen i programperioden 2021–2027, såsom
- kopplingen mellan sammanhållningspolitiken och den europeiska planeringsterminen, som har stärkts under programperioden 2021–2027, men PÅPEKAR att balansen mellan en platsbaserad strategi och europeiska prioriteringar måste säkerställas,
 - de nya stegen mot ett förbättrat revisionssystem som grundas på att bygga upp ett långsiktigt förtroende,
 - systemet med nödvändiga villkor och ANSER att bedömningen av huruvida de nödvändiga villkoren är uppfyllda är avgörande för ett korrekt genomförande av sammanhållningspolitiken utan att en orimlig administrativ börda läggs på medlemsstaterna,
 - lösningar som bidrar till att säkerställa att sammanhållningsfinansieringen är förenlig med miljömässiga, sociala och klimatomässiga mål,
 - rationaliserad interventionslogik, rationaliserade indikatorsystem och en förenklad prestationsram samt halvtidsöversynen av program och partnerskapsöverenskommelser under 2025 som kommer att göra det möjligt att ta itu med nyligen identifierade utmaningar,
 - alternativen vid genomförandet av programmen med delad förvaltning för att överföra vissa finansieringsnivåer mellan fonderna och regionkategorierna,
 - – större möjligheter att kombinera olika former av stöd, såsom finansieringsinstrument och bidrag,

18. VÄLKOMNAR att kommissionen gav vägledning om principen om att inte orsaka betydande skada och klimatsäkring och UPPMANAR kommissionen att dela med sig av exempel på bästa praxis till medlemsstaterna,
19. UPPMANAR medlemsstaterna och kommissionen att se till att genomförandet av programmen för 2021–2027 inleds utan ytterligare dröjsmål och att vidta nödvändiga åtgärder för att påskynda genomförandet,
20. UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att bidra till förenkling, bland annat genom att ytterligare undersöka potentialen hos nya alternativ, såsom finansiering som inte är kopplad till kostnaderna och förenklade kostnadsalternativ mer allmänt, och UPPMANAR kommissionen att dela med sig av exempel på bästa praxis och att stödja medlemsstaterna i detta avseende,
21. BETONAR vikten av att förebygga och bekämpa bedrägerier och korruption och UPPMANAR medlemsstaterna och kommissionen att ha ett nära samarbete i dessa frågor och att effektivisera kontrollsystemen,
22. UPPMANAR medlemsstaterna och kommissionen att i tillräckligt god tid bereda vägen för en effektiv halvtidsöversyn av perioden 2021–2027,
23. UPPMANAR kommissionen att
 - kontinuerligt underbygga sammanhållningspolitikens effekter genom att analysera de makroekonomiska effekterna och spridningseffekterna för alla regioner med hjälp av fakta och siffror,
 - fastställa de sammanhållningspolitiska investeringarnas inverkan på de kollektiva nyttigheterna och de gjorda investeringarnas hållbarhet,
 - analysera sammanhållningspolitikens många olika resultat, bland annat på områdena ekonomi, innovation, digitalisering, klimat och miljö samt sociala frågor.

Sammanhållningspolitikens territoriella aspekt

24. ANSER att den platsbaserade strategi som tar hänsyn till regionernas territoriella särdrag är en viktig del av sammanhållningspolitiken,
25. PÅPEKAR att den territoriella dimensionen bör beaktas vid utformningen och genomförandet av EU-instrument, inbegripet sådana som är ett svar på oväntade globala utmaningar,
26. UNDERSTRYKER att särskild uppmärksamhet måste ägnas åt särdragen hos och stödet till regioner, särskilt mindre utvecklade regioner, som lider av olika strukturella eller permanenta obalanser, oavsett ursprung,
27. BETONAR att sammanhållningspolitiken i hög grad bidrar till att uppnå målen för utvecklingen av landsbygds- och stadsområden, samtidigt som man främjar integrerade strategier för territorierna,
28. UNDERSTRYKER vikten av och möjligheterna till gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete för medlemsstaterna och deras regioner samt för grannskapsländerna och de länder som använder instrumentet för stöd inför anslutningen, och FRAMHÅLLER att ömsesidigt samarbete bidrar till regionernas utveckling och till EU:s integration,
29. VÄLKOMNAR de möjligheter som följer av att integrera samarbete och samarbetsåtgärder i programmen för målet Investering för sysselsättning och tillväxt, tillsammans med sammanhållningspolitikens bidrag till integreringen av makroregionala strategier och havsområdesstrategier,

30. VÄRDESÄTTER den inrättade Fonden för en rättvis omställning inom den fleråriga budgetramen 2021–2027 som ska göra det möjligt för regioner och människor att hantera de sociala, sysselsättningsmässiga, ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna av omställningen mot unionens energi- och klimatmål för 2030 och en klimatneutral ekonomi i unionen senast 2050,
31. UPPMANAR medlemsstaterna att påskynda utarbetandet och kommissionen att snabbt godkänna de program som medfinansieras av Fonden för en rättvis omställning och de respektive territoriella planerna för en rättvis omställning,
32. UPPMANAR kommissionen att beakta särdragen i tilldelningen av medel inom ramen för Next Generation EU och tidsfristerna för genomförandet av dessa medel, och UPPMANAR kommissionen att stödja medlemsstaterna i genomförandet av Fonden för en rättvis omställning i rätt tid, särskilt när det gäller stora omvandlingsprojekt,

Sammanhållningspolitiken efter 2027

33. UNDERSTRYKER vikten av sammanhållning som princip, politik, mål och pelare för EU och BETONAR behovet av att fortsätta att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen, på grundval av en stark flernivåstyrning och ett starkt partnerskap med regionala aktörer och medborgare, och inom EU:s olika politikområden,
34. BETONAR att sammanhållningspolitiken är en politik för alla regioner,
35. UPPMANAR kommissionen att lägga fram sina lagstiftningsförslag för perioden efter 2027 så snart som möjligt efter det att förslaget till EU:s nästa fleråriga budgetram lagts fram,
36. ERINRAR om att dessa slutsatser inte påverkar förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram för perioden efter 2027 och EU:s lagstiftningsram för sammanhållning,

37. UPPMANAR kommissionen att

- bedöma alla aspekter av lagstiftningen för 2021–2027, ytterligare utforska de möjligheter som den prestationsbaserade strategin erbjuder och i största möjliga utsträckning utnyttja den vid utarbetandet av nästa lagstiftningsram,
- fortsätta att förenkla reglerna för antagande och genomförande av sammanhållningspolitiska program på grundval av beprövade exempel och bästa praxis i syfte att minska den administrativa bördan för alla berörda parter,
- harmonisera genomförandebestämmelserna för olika EU-program som bidrar till liknande mål för att undvika onödiga administrativa bördor för alla berörda parter,
- säkerställa kontinuitet i bestämmelserna och rättssäkerhet utan att öka den administrativa bördan,
- uppmuntra till en bredare användning av bästa praxis vid dokumenterade resultat och låga felprocentsatser,

38. UPPMANAR kommissionen att undersöka sammanhållningspolitikens lagstiftningsram, samtidigt som den fokuserar på målen för hållbar utveckling i EU och dess regioner, och därvid beakta att denna ram bör ta hänsyn till alla regioners särdrag, närmare undersöka situationen för regioner i en utvecklingsfälla och regioner vid EU:s yttre gränser, för att på lämpligt sätt tillgodose deras särskilda behov, och föreskriva särskilda åtgärder för att stödja utvecklingen i de yttersta randområdena,

39. BETONAR att de demografiska utmaningarna, såsom en negativ demografisk trend, en åldrande befolkning, avfolkning och kompetensflykt, avsevärt skulle kunna fördjupa de befintliga territoriella skillnaderna mellan regionerna, vilket hämmar sammanhållningen, tillväxten och sysselsättningen, och UPPMANAR kommissionen att undersöka hur man på lämpligt sätt kan ta itu med dessa utmaningar,

40. ERINRAR om att när det gäller vissa av de yttersta randområdena och vissa ömedlemsstater kan de demografiska utmaningarna vara en växande andel unga och extrem befolkningstäthet,

41. UPPMANAR kommissionen att fortsätta det nära samarbetet och utbytet med medlemsstaterna om de viktigaste inslagen i utformningen och genomförandet av politiken under förberedelserna inför nästa lagstiftningspaket,
42. UPPMANAR kommissionen, medlemsstaterna och de regionala myndigheterna att vara uppmärksamma på att inte skada sammanhållningen vid utarbetandet av investeringsinstrument, t.ex. genom att se till att EU:s och medlemsstaternas politik och instrument bidrar till konvergens och minskning av asymmetrierna mellan och inom regionerna, [...]
43. UPPMANAR kommissionen att utvärdera EU:s befintliga politiska instrument innan nya införs för att undvika överlappningar med befintliga instrument, särskilt sammanhållningspolitiken; denna utvärdering bör omfatta fastställande av den effektivaste genomförandemetoden för EU:s politiska ram och utvärderingsresultaten för de olika instrumenten.
44. STÅR FAST VID SITT ENGAGEMANG FÖR en regelbunden politisk debatt mellan berörda ministrar i rådet (allmänna frågor) för en diskussion om sammanhållningspolitiken, dess genomförande och eventuella utmaningar.
